

מספר הקורס:

א. 290.3543

ב. 290.3524

שנה"ל תשע"א 2010/2011

סילבוס סמינר בקידום בריאות בגיל השלישי

שנה ד' סמסטר א' + ב'

המרצה - ד"ר גליה שמי : galiasy@research.haifa.ac.il : טל: 052-3756364

מטרת העל של הקורס: הפנמת התפיסה של קידום בריאות, זיהוי הגורמים המשפיעים על בריאות בקהילה, הכרת שיטות התערבות בקהילה. בניית תוכנית התערבות לקידום בריאות, יישומה בקהילה או במסגרת (Setting) והערכת הצלחתה.

מבנה הקורס: מתכונת סמינר, הרצאה בת שעתיים בימי א' סמסטר א': שעות 10.00-8.30. סמסטר ב': 11.45-10.15
נוכחות חובה. היעדרות מעל 20% ללא אישור בכתב לא תאפשר הגשת עבודה.

מתודולוגיה: הרצאות ופגישות בצוותי פרויקט להנחיה לביצוע הפרויקט

במשך שני הסמסטרים יידרשו הסטודנטים להתכונן למפגשים של צוות הפרויקט (בזוגות) עם המנחה ולהציג חומר בכתב ובעל פה על פי הנחיה. בכל סמסטר יציגו הצוותים את התקדמותן בפני כל כיתת ההנחיה בע"פ כרפרט.

הערכת הקורס: ציון עובר: 70

נוכחות וההכנה למפגשים 5% מהציון בכל סמסטר
הרפרט הקבוצתי 10% מהציון בכל סמסטר

מרכיב הצעת המחקר 30% מהציון הסופי
מרכיב העבודה הסופית (כולל ההתערבות) 70% מהציון הסופי

יש להגיש את הצעת המחקר למרצה במייל ואת העבודה הסופית בשני עותקים ודיסק ובתוספת מעטפה מבוילת עם כתובת למשלוח חוזר של העבודה.

תאריך אחרון להגשת הצעת המחקר: 13.2.11

תוכן הקורס:

מס'	תאריך	נושא	נוכחים
1.	17.10.10	דיון בסילבוס ובמטלות הקבוצתיות. דיון בתדריך להצעת המחקר ולעבודת הגמר. חזרה על הגדרות, אסטרטגיות, גישות ומודלים	כל הכיתה
2.	24.10.10	חזרה על הגדרת מטרות בהתאמה לאסטרטגיות, ומודל לאבחון הקהילה	כל הכיתה
3.	31.10.10	דיון בנושאים מתאימים להתערבות וחלוקה לצוותי פרויקט, דיון בשאלה המחקרית, בבחירת אוכלוסיית היעד ובכתיבת השערות.	כל הכיתה
4.	7.11.10	דיון בהכנת פרק המבוא, וברישום נכון של מקורות, בניית כלי לאיסוף נתונים	כל הכיתה
5.	14.11.10	המשך, הכנת כלים לאיסוף הנתונים כחלק מתכנון תוכנית התערבות, תכנון תוכנית התערבות.	כל הכיתה

כל הכיתה	תכנון תוכניות לקידום בריאות, עקרונות התכנון ושלביו, הדגמה ע"י הצגת פרויקט קיים. דיון ממוקד בהגדרת מטרות לפי SMART.	21.11.10	6.
בצוותים לפי הרשמה מראש	מפגשים בצוותי פרויקט לפי שעות מתואמות מראש (נוכחות חובה) כל קבוצה תציג את הנושא ואת ההצדקה לפרויקט (רקע ספרותי קצר וענייני), את אוכלוסיית הקהילה, תגדיר מטרות לפי SMART, את הכלים לאיסוף הנתונים ותוכנית ההתערבות. 20 זקות לכל קבוצה	28.11.10 12.12.10 19.12.10 26.12.10	7-10
כל הכיתה	הצגת ההתקדמות של כל קבוצה בע"פ לפי התדריך להגשת רפרט .	2.1.11	11
כל הכיתה	הצגת ההתקדמות של כל קבוצה בע"פ לפי התדריך להגשת רפרט .	9.1.11	12
כל הכיתה	הצגת ההתקדמות של כל קבוצה בע"פ לפי התדריך להגשת רפרט ו סיכום הסמסטר	16.1.11	13

פרוט תוכנית השיעורים לסמסטר ב' תצורף במהל חופשת הסמסטר.

מקורות

- בראון-אפל, א. פלג, ח. וינשטיין, ר. (עורכות) (2002) *קידום בריאות בישראל*, מ. הבריאות.
דונחין, מ. (1997) עיר בריאה - עקרונות העיר הבריאה, ואמנת אוטווה, *ערים בריאות - בטאון רשת ערים בריאות*.
מ. הבריאות (2006) *אמנת אוטווה לקידום בריאות 1986*, תרגום: לבנטל א. עריכה: לילך מלויל (WHO 1986)
סדן, א. (1997). *העצמה ותכנון חברתי*. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, 11-18, 125-150.
סטרן, כ. (2007). הענות לביצוע ממוגרפיה לאור מודלים בקידום בריאות, *קידום בריאות בישראל*, 1 (א) 34-45.

Airhihenbuwa, C. O. (1995). *Health and culture: Beyond the western paradigm*. Thousand .
J. Chempion, V. L. Strecher. V. J. (2002). The health belief model, in K. Glanz. B. Rimer.
& Lewis (eds) *Health Behavior and Health Education-Theory, Practice and Research*,
Sun Francisco: Jossey-Bass. 45-66.

Green, L. W. & Kreuter, M. W. (1999). *Health Promotion Planning*, Mayfield Publishing
Company, London-Toronto. 27-44.

Open Learning, (1997) Health Promotion models, *Nursing Times Learning Curve*, 1(8), 9-13.

Prochaska, J. Redding, C.A. & Evers, K.E. (2002). The transtheoretical model and stages of
change. In Glantz, F.M. Lewis & Rimer B.K. (Eds.), *Health behavior and health education:
Theory, research and practice* (3rd ed., pp. 99-120). San Francisco: Jossey-Bass.

Prochaska, J.O., & DiClemente, C.C. (1982). Transtheoretical therapy toward a more
integrative model of change. *Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 19(3), 276-
287.

Simnett, I., (1999), Working in school settings, From Elizabeth R. Perkins, Ida Simnett, And Linda Wright (Eds). *Evidence-Based Health Promotion*, John Wiley & Sons, LTd, ch.8. pp174-176.

Simnett, I., (1999), Working in hospitals And community settings, From Elizabeth R. Perkins, Ida Simnett, And Linda Wright (Eds). *Evidence-Based Health Promotion*, John Wiley & Sons, LTd, ch.11. pp249-256.

Tores, K., Tilford, S. (1994) *Models and approaches to health promotion*, Chapter 5. 91-111.

W.H.O (1986). *Ottawa Charter for Health Promotion*, (World Health Organization)12-19.

קיים תרגום לעברית

WHO (1997) *The Jakarta Declaration on health Promotion in the 21 st Century*,

WHO (2005) *The Bangkok Charter for Health Promotion in a Globalized World*

רשות

Prochaska, T.R, Lorig, K. (2001), What do we know about what works? The role of Theory in patient education, *Patient Education*, Sage Publication, 21-55.

בריאות בגיל השלישי ספרות מומלצת:

בנטור, נ. אפשטיין ש. (2001). SF-36 כלי למדידת איכות חיים הקשורה לבריאות והערכתה, *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 187-216.

בנטור, נ. (2001). קידום בריאות בקרב קשישים: מהן הסוגיות העיקריות איתן מתמודד המחקר. *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 295-314.

בן יעקב, י., ואמיר, מ. (2001) איכות חיים סובייקטיבית: המשגה ומדידה על פי ארגון הבריאות העולמי, *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 169-186.

ברודסקי, ג., שנור, י., באר, ש. (עורכים) (1999). *קשישים בישראל – שנתון סטטיסטי 1999*. משאב, גיונט, מכון ברוקדיל, אשל.

ברנד (קשפיצקי) ח., (1991) על זכרון (ועל מה שחלף): פרויד ו/או פיאז'ה, *שיחות*, 1, (1), 19-23.

גיגי, א. (1999). השימוש בשיטות הדמיה לאבחון דמנציה. *גרונטולוגיה*. כ"ו. (1-2), 87-96.

גלברזון, ע. (2000). ביולוגיה של ההזדקנות: המחקר בפתח המאה העשרים ואחת. *גרונטולוגיה*, כ"ז (2-3), 13-16.

דורון, י., גל, ע. (2003). חוק זכויות החולה התשנ"ו-1996, והזקנים בישראל: סוגיות ביישום ובמחקר, *גרונטולוגיה*. ל' (3), 9-22.

דורסט נ., וויס ס., (1994/5) הטיפול בניצולי השואה, *גרונטולוגיה*, 67, 30-37.

חזן ח., (1988) *הזקנה כתופעה חברתית*, אוניברסיטה משודרת, משרד הביטחון, 43-51.

חיימוב, א. (2000) מקצב מלטונין והשפעתו על הפרעות שינה אצל קשישים. *גרונטולוגיה*. כ"ז (2-3), 125-138.

כדר, ת. דכיר, ש. ארבל, א. לוי, א. (2000) שינויים ניווניים בהיפוקמפוס המאפיינים את תהליך ההזדקנות והקשרם לירידה בפונקציות זיכרון ולמידה. *גרונטולוגיה*. כ"ז (2-3) 139-146.

כרמל ש., לפידות א., מוטרן א., (1995) תמיכה חברתית, אירועי חיים, בריאות ושביעות רצון מהחיים בקרב קשישים בקיבוץ ובעיר, *גרונטולוגיה*, 70, 6-18.

כרמל ש., לפידות א., מוטרן א., שמי ג., (1996) ניבוי הערכת בריאות בעיר ובקיבוץ, *חברה ורווחה*, כרך ט"ז, 361-380.

ליטווין, ה. (2001), סוגיות מתודולוגיות במדידת רשתות חברתיות, *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 155-168.

מאור, י., מוזס, ב. (2001) מדידה הוליסטית בקרב קשישים: מהערכת איכות החיים להערכת החיים הטובים, *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 217-238.

ניר, ז. (2001) התהליך המחקרי: המקרה של הערכת מחקר התערבותי לאחר אירוע מוחי, *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 343-374.

רינג, ח. (2001) אומדן FIM (Functional Independence Measure) להערכת תפקוד במהלך שיקום גריאטרי, *גרונטולוגיה*, 28, (3-4), 35-52.

קיזינר, ט. ורמן, מ. (2000). תאוריות ביולוגיות לתהליך ההזדקנות. *גרונטולוגיה*. כ"ז (2-3) 207-213.

שובל, גי., אנסון, ע. (2001), *העיקר הבריאות, מבנה חברתי ובריאות בישראל*, מאגנס, ואשכולות, האוניברסיטה העברית. ירושלים. עמ' 346-368.

שמי, ג. (1999). *הקשר בין סקירת חיים, הדדיות בחליפין הבין-דוריים ושביעות הרצון מהחיים של קשישים בישראל*. עבודת דוקטורט, הפקולטה למדעי הבריאות, אוניברסיטת בן-גוריון, באר-שבע.

שמש, ע., רסולי א. (עורכות) (2003). *בריאות הקשישים בקהילה* – נתוני סקר בני 60 ומעלה 1997-8, הלשכה מרכזית לסטטיסטיקה. משרד הבריאות. ירושלים.

Butler R.L., (1963) The Life Review: An Introduction of Reminiscence in the Aged. *Psychiatry*. 26, 65-76.

Butler, R.L., (1995) The Facade of Chronological Age: An Interpretative Summary, in *Middle Age and Aging*, in Neugarten, B. L., (Edi), The University of Chicago Press, 235-242.

Burnside L., Haight B.K., (1992) Clinical Outlook, Reminiscence and Life Review, Conducting the Processes. *Journal of Gerontological Nursing*, 18, 39-42.

Erikson E.H., (1968) *Generativity and Ego Integrity*, in *Middle Age and Aging*, in Neugarten B.L., (Edi), The University of Chicago Press, PP. 85-87.

Erikson E.H., (1982) *The Life Cycle Completed*, A Review, New York, Norton, pp 56-73.

Haight B.K., (1992) Long-Term Effect of a Structured Life- Review Process. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences*, 47 (5), 312-315.

Katzman R., Brown T., Fold P., Peck A., Schechter R., Schimmel A., (1983) Validation of a Short Orientation Memory Concentration, Test of Cognitive Impairment. *American Journal of Psychology*, 140-146.

Merriam S.B., (1993) Butler's Life Review: How Universal Is It?. *International Journal of Aging and Human Development*, 37 (3), 163-175.

Shmotkin D., Hadari G., (1996) An Outlook on Subjective Well-Being in Older Israeli Adults A Unified Formulation, *International Journal of Aging and Human Development*. 42 (4), 271-289.

Wong P.T., Watt L.M. (1991) What Types of Reminiscence are Associated With Successful Aging. *Psychology and Aging*, 6 (2), 272-279.